

Kommittémotion

## Motion till riksdagen 2015/16:190

av Roger Haddad m.fl. (FP)

med anledning av skr. 2014/15:146 Förebygga, förhindra och försvåra – den svenska strategin mot terrorism

---

### **Förslag till riksdagsbeslut**

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ny lagstiftning mot terroristresor, mottagande av utbildning för särskilt allvarlig brottslighet samt finansiering av terrorism och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om återkallelse eller tillfälligt indragande av pass och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kriminalisering av deltagande i strid för terrorstämplade organisationer och andra former av aktivt understödjande av terrorstämplade organisationers verksamhet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta straffsatser och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utvidgning av brottskatalogen i terroristbrottslagen och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om olovlig kårverksamhet och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om europeiskt samarbete mot terrorism och tillkännager detta för regeringen.

### **Motivering**

Terrorismen är ett grundläggande hot mot demokratin, det öppna samhället och enskilda människors liv och trygghet. Terrorgruppen Islamiska staten (IS) har tagit kontrollen över betydande geografiska områden i Syrien och Irak och begår skoningslös förföljelse

mot befolkningen, särskilt minoritetsgrupper. Hittills har IS värvat flera hundra stridande rekryter från Sverige till sin verksamhet. Därtill kommer de aktiva sympatisörer som propagerar för terrorverksamheten och motiverar enskilda till att ansluta sig.

I regeringens skrivelse konstateras att det främsta terrorhotet i Sverige i dag kommer från aktörer inspirerade av den våldsbejakande islamismen. IS och al-Qaida samt närbesläktade organisationer nämns särskilt. Till detta kommer den förmåga till terrorverksamhet som finns inom den autonoma våldsbejakande vänstern, den högerextremistiska vit makt-miljön samt andra våldsbejakande politiska grupperingar som t.ex. separatiströrelser. Ett ytterligare potentiellt hot är så kallade ensamvargar, som visserligen kan drivas av politiska motiv men inte tillhör något fast nätverk.

Folkpartiet liberalerna noterar att regeringens skrivelse är tämligen abstrakt hållen. Vi har inga större invändningar mot den problembeskrivning och nulägesanalys som görs. I skrivelsen meddelas att regeringen avser att utveckla det lokala brottsförebyggande arbetet samt att en utredning kommer att tillsättas för att analysera behovet av åtgärder för att Sverige på sanktionsområdet ska leva upp till de skyldigheter att vidta åtgärder som följer av FN:s säkerhetsråds resolutioner och de krav som Financial Action Task Force, där Sverige ingår, ställer när det gäller frysningsåtgärder. Regeringen fastslår också betydelsen av att kunskap tas tillvara och sprids till berörda myndigheter och andra aktörer. Detta står Folkpartiet liberalerna bakom.

Vi konstaterar också att det råder bred enighet i riksdagen om att det är av avgörande vikt att insatserna mot terrorism utformas med full respekt för rättsstatens principer och enskildas fri- och rättigheter. Detta är också vår självklara utgångspunkt i de förslag vi lägger fram här nedan.

Det vi däremot hade räknat med hade varit att regeringen, med tanke på den rådande situationen, hade blivit mer konkret vad gäller vilka åtgärder som regeringen avser att vidta. I denna motion tar vi upp vissa punkter vi anser är angelägna i det fortsatta arbetet. Vad avser det förebyggande arbetet för att motverka radikaliserings till våldsbejakande extremism, vilket är av största betydelse för att motverka värvning till terrorverksamhet, hänvisar vi också till alliansens gemensamma följdmotion på regeringens skrivelse 2014/15:144.

### **Terrorismresor och finansiering av terrorism**

En statlig utredning har nyligen föreslagit att det ska bli kriminaliserat att förbereda, påbörja eller genomföra en terrorismresa. Utredningen föreslår också en ny straffbestämmelse om mottagande av utbildning för särskilt allvarlig brottslighet och en ny straffbestämmelse om finansiering av terrorism (bet. SOU 2015:63).

Bakgrunden är ett bindande beslut i FN:s säkerhetsråd den 24 september 2014 i form av resolution 2178 (2014). Resolutionen är antagen i enlighet med kapitel VII i FN-stadgan och är därmed bindande för alla medlemsstater. Medlemsstaterna ska enligt paragraf 5, i överensstämmelse med internationella mänskliga rättigheter, internationell flyktingrätt och internationell humanitär rätt, förhindra och bekämpa rekrytering, organisering, transport eller utrustande av personer som reser till ett annat land i syfte att utföra, planera, förbereda eller delta i terroristhandlingar eller att ge eller få terroristträning. Detsamma gäller finansiering av deras resor och aktiviteter.

Folkpartiet liberalerna står bakom utredningens förslag och anser att de bör genomföras. Men de räcker inte. Vi anser att det måste övervägas hur rättsväsendet snabbare, vid misstanke och förberedelse till terrorismresor, ska hindra resor från att verkställas. I andra länder finns möjlighet att i sådana fall kunna återkalla eller tillfälligt dra in passet. Vi anser att denna möjlighet måste prövas också i Sverige.

### **Kriminalisering av deltagande**

Folkpartiet liberalerna anser vidare att de tilläggsdirektiv som Utredningen om genomförande av vissa straffrättsliga åtaganden för att förhindra och bekämpa terrorism erhöll i juni 2015 (dir. 2015:61) är otillräckliga. I utredningsdirektiven framgår bara att utredaren ska analysera behovet av ytterligare kriminalisering för att förebygga och förhindra att personer deltar i väpnad konflikt utomlands inom ramen för en terroristorganisation. Det måste stå klart i uppdraget att det ska vara brottsligt att delta i strid för terrorstämplade organisationer. Vidare bör frågan om kriminalisering av medverkan i andra stödfunktioner inom en terrorstämplad organisation ingå. Många av de som reser från Sverige till IS deltar inte aktivt i strid, men deltar aktivt i att bygga upp terrorgruppens verksamhet genom att ingå i olika stödfunktioner. Denna form av aktiv medverkan i terrororganisationer bör också ingå i en kriminalisering.

### **Skärpt straff för rekrytering**

Med tanke på vilken skada terrorbrott orsakar bör högre straffnivåer övervägas. Exempelvis bör straffen för rekrytering och utbildning skärpas. I dag är straffet i normala fall fängelse i högst två år, vid grovt brott fängelse i minst sex månader och högst sex år.

### **Utvidga brottskatalogen i terroristbrottslagen**

Vi anser också att en utvidgning av de brott som omfattas av terroristbrottslagen (2003:148) bör prövas. Exempel på sådana brott som bör komma till är skyddande av brottsling. Även brott som osant intygande och mened bör övervägas.

## **Olovlig kårverksamhet**

Som en av flera åtgärder för att underlätta lagföring av organisering av terrorverksamhet på svensk mark bör även en översyn göras av bestämmelsen om olovlig kårverksamhet. Bestämmelsen är gammal och straffskalan är låg. En analys bör göras av behovet att modernisera lagstiftningen.

## **Ökade resurser för lagföring**

Skärpt lagstiftning och kompletteringar är bara en del. Det finns redan idag en omfattande terroristlagstiftning som bara i ett enda fall sedan 2003 lett till en fällande dom. Fallet gällde två personer i Malmö som dömdes för att finansiera en terroristorganisation i Irak. Däremot har ännu inte någon svensk som deltagit i IS terrorverksamhet åtalats och dömts.

Terroristbrott är inte som andra brott. De ställer särskilda krav på utredningsarbetet, och bevissäkringen är ofta komplicerad. I Folkpartiet liberalernas budgetmotion anvisar vi extra medel för att anställa fler åklagare specialiserade på terrormål vid riksenheten för säkerhetsmål. Vi föreslår också ytterligare resurser för åklagarnas arbete vid utredning av krigsbrott.

## **Europeiskt samarbete**

Det är av största vikt att Sverige deltar aktivt för att stärka det europeiska samarbetet för att förebygga, förhindra och lagföra terrorism. Detta handlar både om att bygga ut de institutionella strukturerna för EU:s polisiära samarbete och åklagarsamarbete mot grov och gränsöverskridande brottslighet, och om att på nationell nivå hämta hem goda exempel från andra länder. Detta gäller både det förebyggande arbetet, där det är viktigt att lära av framgångsrika arbeten för att lokalt motverka radikaliserings- och värvning till våldsbejakande rörelser, och underrättelse- och lagföringsverksamheten.

I detta arbete har Europol en viktig roll. Ett av de projekt som Europol nyligen har sjösatt handlar om att motverka värvning till eller uppvigling till stöd för terroristverksamhet via sociala medier. Genom vår avgift till Europol bidrar Sverige till finansiering av detta projekt, men det är viktigt att också operativt delta i satsningen mot bakgrund av de problem Sverige har med resande radikaliserade ungdomar och vikten av att aktivt bidra i arbetet mot terrorism. Även inom ramen för det starka svenska grundlagsskyddet för yttrandefriheten – som inte ska rubbas – torde det finnas goda möjligheter att delta operativt i europeiska insatser för att kartlägga och motverka terroristorganisationers rekrytering via nätet.

*Roger Haddad (FP)*

*Christina Örnebjär (FP)*

*Tina Acketoft (FP)*

*Christer Nylander (FP)*

*Erik Ullenhag (FP)*

*Emma Carlsson Löfdahl (FP)*

*Birgitta Ohlsson (FP)*